

הודעה לעיתונות

ישראל מאמצת עקרונות בינ"ל לחדשנות ושימוש אחראי בבינה

מלאכותית

משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה ומחלקת ייעוץ וחקיקה (משפט כלכלי) במשרד המשפטים מפרסמים מסמך מדיניות רגולציה ואתיקה בתחום הבינה המלאכותית, המנחה את משרדי הממשלה בפעילותם; מוקד ידע ממשלתי יוקם לטובת הנושא

השר אופיר אקוניס: הפוטנציאל המהפכני של הטכנולוגיה משפיע במהירות על שיפור איכות אזורי מדינת ישראל: ברפואה, מדע, טכנולוגיה, חקלאות, חינוך ביטחון ועוד. אולם, לצד היתרונות הרבים ישנם גם סיכונים רבים - יש לוודא כי האדם נשאר במרכז קבלת ההחלטות לצד ערכת עקרונות אתיים. עקרונות אלו מאפשרים, פיתוח ושימוש אחראי ומאפשר תוך הקפדה על שמירת זכויות יסוד ואינטרסים ציבוריים.

בהמשך להחלטות הממשלה (212 מיום 1.8.2021 ו-173 מיום 24.2.2023) ובהמשך לתוכנית הלאומית לבינה מלאכותית, משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה ומחלקת ייעוץ וחקיקה (משפט כלכלי) במשרד המשפטים, מפרסמים מסמך בנוגע למדיניות הרגולציה והאתיקה בתחום הבינה המלאכותית, אשר תנחה את משרדי הממשלה והרגולטורים לפעול על פי עקרונות אלה.

המסמך מנחה את הרגולטורים לפעול במספר מישורים:

- לפעול בשלב זה במסגרת רגולציה ענפית ולא במסגרת רגולציה רוחבית;
- לפעול בהתאמה, ככל האפשר, לרגולציה במדינות מפותחות וארגונים בינלאומיים;
- קיום הליך של ניהול סיכונים ביחס לפיתוח והשימוש בטכנולוגיה והתאמת הרגולציה לסיכון;
- שימוש בכלי רגולציה מתקדמים וגמישים שיאפשרו להפיק את התועלות החברתיות והכלכליות מהטכנולוגיה תוך כדי למידתה – כגון עקרונות אתיים, תקינה, רגולציה עצמית, ומודולריות ונסיינות;
- פיתוח הרגולציה תוך שיתוף בעלי ידע, מומחים ובעלי עניין (נציגי תעשייה, אקדמיה, חברות אזרחיות והציבור בכללותו) על מנת לייצר תשתית מקצועית וטכנולוגית אשר תבטא איזון בין הזכויות והאינטרסים השונים.

בנוסף, המסמך מפרט עקרונות אתיים בתחום התואמים את עקרונות ה OECD שלפיהם יהיה מקום לפעול בעת פיתוח, שימוש וקביעת רגולציה של בינה מלאכותית: שימוש אחראי בבינה מלאכותית על מנת לאפשר עידוד צמיחה ופיתוח בר קיימא, רווחה חברתית וקידום המובילות הישראלית בתחום החדשנות;

- פיתוח בינה מלאכותית בהתאם לחוק, זכויות יסוד ואינטרסים ציבוריים ובעיקר שמירה על כבוד האדם ופרטיותו ותוך שמירה על שוויון ומניעת אפליה;

- קידום שקיפות והסברתיות ביחס להחלטות ופעילות מערכות בינה מלאכותית;
- פיתוח מערכות בינה מלאכותית אמינות, ובטיחותיות כך שיפעלו ללא סיכון בטיחותי בלתי סביר;
- פיתוח, הפעלה ושימוש בטכנולוגיית בינה מלאכותית באופן תקין ותוך קיום העקרונות האתיים.

בהתאם להחלטת ממשלה 173, משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה בשיתוף מחלקת ייעוץ וחקיקה (משפט כלכלי) במשרד המשפטים, יקים מוקד ידע ותאום ממשלתי בתחומי הבינה המלאכותית. מוקד זה ייתן מענה בכל הקשור לנושאי רגולציה, מדיניות מידע ונתונים, סוגיות אתיות, שת"פ בינלאומי אזרחי והטמעה במגזר הציבורי והאזרחי. את פעילות מוקד הידע תלווה וועדת היגוי שתפקידה להמליץ לשר החדשנות, המדע והטכנולוגיה על אסטרטגיה לאומית בתחום הבינה המלאכותית ועדכונה מעת לעת, לבחון את הצורך בשינוי מדיניות מדי תקופה, לייעץ בכל הנוגע לתכנית עבודה שנתית של מוקד הידע ולהמליץ על יעדים.

בהתאם למדיניות המוצעת, כל רגולטור יפעל לזיהוי ומיפוי השימושים במערכות בינה מלאכותית על ידי גופים מפוקחים ואחרים בתחום שעליו הם אמונים; האתגרים והסיכונים הכרוכים בכך; והמענים האפשריים. זאת בהתאם לאתגרים המפורטים במסמך העקרונות (אפליה; מעורבות אנושית; הסברתיות; גילוי; אמינות, עמידות, אבטחה ובטיחות; אחריותיות; ופרטיות) וליישם את דרכי ההתמודדות המקובלות.

שר החדשנות, המדע והטכנולוגיה אופיר אקוניס: "לאחר השלמת עבודת מטה מקיפה ומקצועית, החלטתי לאמץ את מסקנותיו של המסמך שעניינו מדיניות רגולציה ואתיקה בתחום הבינה המלאכותית בישראל. הפוטנציאל המהפכני של הטכנולוגיה משפיע במהירות על שיפור איכות אזרחי מדינת ישראל: ברפואה, מדע, טכנולוגיה, חקלאות, חינוך ביטחון ועוד. אולם, לצד היתרונות הרבים ישנם גם סיכונים רבים - יש לוודא כי האדם נשאר במרכז קבלת ההחלטות לצד ערכת עקרונות אתיים. עקרונות אלו מאפשרים, פיתוח ושימוש אחראי ומאפשר תוך הקפדה על שמירת זכויות יסוד ואינטרסים ציבוריים, כבוד האדם ופרטיותו, שוויון ומניעת אפליה ושקיפות מלאה."

עוד הוסיף השר: "עתה, עם השלמת העבודה על מסמך המדיניות ופרסומו לציבור, בכוונתי לקדם החלטת ממשלה שתאפשר את אימוץ המדיניות על ידי ממשלת ישראל, תנחה את הרגולטורים לפעול בהתאם לה ותאפשר את יישומה של המדיניות האמורה. זאת, לשם חיזוק מעמדה של מדינת ישראל כמובילה טכנולוגית ובכדי לאפשר קידום מדיניות של חדשנות אחראית."

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט כלכלי), מר מאיר לוין: "טכנולוגיית הבינה המלאכותית מתפתחת במהירות שיא ומייצרת הזדמנויות חסרות תקדים לחברה ולכלכלה. עידוד החדשנות תוך שילובה האחראי בתחומי החיים השונים מחייבים אותנו להתאים את הכלים המשפטיים והאסדרתיים למציאות שבה פעולות "אנושיות" יבוצעו בידי אלגוריתמים. אנחנו ניגשים למשימה זו בזהירות ובאחריות המתבקשת – מן העבר אחד, כן נטילת יוזמה להבטיח שהשילוב של הבינה המלאכותית יעשה בצורה אחראית ובהלימה לאינטרס הציבורי, ומן העבר השני ניסיון לפעול באופן הדרגתי ובהלימה לנעשה בעולם כדי לא לייצר חסמים שעלולים למנוע מהציבור הישראלי שירותים ומוצרים חדשניים או להגביל את התעשייה בישראל. הדוח והמלצותיו מהווה אבן דרך משמעותית בהתקדמותה של ישראל בתחום הבינה המלאכותית – יש בו כדי לתת ודאות וקריאת כיוון להמשך העבודה הנדרשת בתחום – הן ברמה המעשית ביחס לאופן אסדרת התחום והן ביחס לעבודה העתידית הנדרשת בתחום.

אני מברך על העבודה המשותפת בתחום עם משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה וכן עם המחלקות השונות בייעוץ וחקיקה ומצפה להמשך העבודה החשובה בתחום"